

Romanus Cessario, o.p.

Waarheid die heilig maakt

Thomas van Aquino
over christelijke heiligheid

uitgeverij
Betsaida
's-Hertogenbosch

Inhoud

Voorwoord	7
Wijsheid en de vruchten van de wijsheid	13
Liefde voor de leer van de verlossing	29
De band van kuisheid	43
Zijn hart was gegrondvest in nederigheid	57
Opgaan in beschouwing	73
Krachtig rennend om zijn Heer te ontmoeten	89
Eindnoten	99

Veel heiligen, zelfs degenen die door de Kerk heilig zijn verklaard, blijven verborgen in de vergeelde pagina's van heilige boeken. Thomas van Aquino behoort echter tot die heiligen die wereldwijde naamsbekendheid genieten. In de loop van hun leven hebben de meeste katholieken en vele anderen over deze dertiende-eeuwse geleerde, theoloog en mysticus horen vertellen. Studenten in veel vakgebieden komen ook de bijvoeglijke vorm van zijn naam en de naam van zijn school tegen. Dit gebeurt wanneer ze iets of iemand tegenkomen die als thomist wordt omschreven. Zelfs het zelfstandig naamwoord 'thomisme' is bekend geworden bij geleerden, niet alleen in de filosofie en de theologie, maar ook in de rechtsgeleerdheid, kunst en literatuur.

De reputatie van de heilige Thomas van Aquino als een middeleeuwse geleerde overtuigt veel christenen er helaas van dat alleen theologisch ge-

Voorwoord

schoolde mensen iets van spirituele waarde in zijn leven en werk kunnen vinden. Dit boekje wil laten zien dat Thomas van Aquino een heilige is voor alle christenen, ongeacht de interesses of bekwaamheden van iedere gelovige. De Kerk erkent in Thomas van Aquino inderdaad een man met buitengewone intellectuele prestaties. Tegelijkertijd, omdat zijn zoeken naar en nadenken over de goddelijke waarheid hem heilig maakte, riep de Kerk Thomas van Aquino uit tot heilige. Velen studeren theologie, maar alleen heilige geleerden verlichten de Kerk met hun onderricht.

Het is niet gemakkelijk om over heiligen te schrijven, vooral niet over iemand met zulk een spirituele dichtheid, ja zelfs geslotenheid als Thomas van Aquino. De volgende pagina's zijn bedoeld om de belangrijkste lessen uit zijn leven en geschriften te illustreren, die nuttig zullen zijn voor alle christenen. In het bijzonder leidt de leer van Thomas ons doorheen de volgende argumentatie: aangezien God de hoogste en eerste waarheid is ('*summa et prima veritas*', ST I, q. 16, art. 5), heiligt de goddelijke waarheid degenen die haar omarmen. Studie biedt de beste benadering tot deze omhelzing; de persoon die de waarheid die hij bestudeert liefheeft en in zijn hart overpeinst, die wordt een contemplatief, beschouwend iemand. Dan verschijnen de hoogste kwaliteiten die het door goddelijke genade

Waarheid die heilig maakt

bezielde menselijke leven sieren: liefde en wijsheid. Hoewel niet de eerste onder de morele deugden, ondersteunt kuisheid (seksuele hartstocht die goed getemperd is) de andere deugden; de onkuis persoon heeft het moeilijk om voorzichtigheid, rechtvaardigheid en standvastigheid te ontwikkelen, evenals de andere deugden die met matigheid geassocieerd worden. Zeker, morele deugd in het algemeen blijft noodzakelijk voor de christen die een contemplatief tempo in zijn leven wil aanhouden. Inderdaad, nederigheid speelt een fundamentele rol in de ontwikkeling van de christelijke deugden, ook al behoort deze deugd tot de minste van de kardinale morele deugden. Contemplatie zorgt voor zowel een vurige toewijding aan, als een dieper begrip van de mysteries van de christelijke religie. Hoe meer iemand groeit in eenvoud van geest, hoe beter hij of zij in staat is om deze genade van heiligmakende waarheid te ontvangen.

Dit boek verschijnt in het vijftigste jaar van mijn priesterwijding op 27 mei 1971. Vanaf de dag dat ik, een paar jaar voor mijn priesterwijding, hetzelfde zwart-witte habijt ontving dat Thomas van Aquino droeg, is deze heilige oudere broeder in de orde van Sint-Dominicus voor mij een bron van zowel intellectuele als spirituele voeding geweest.